ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE RUTHENIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, by
The Little Russian Nat'l Union
of America
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year ..... $2.00 | Canada & Europe:
half year ..... 1.00 | per year $3.00
single copy.. .03 | half year 1.50

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE L. R. NAT'L UNION OF AMERICA

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„РУСКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:
на рік ...... $2.00 | Канада і Европа:
на пів року 1.00 | на рік $3.00
поод. число .03 | на пів року 1.50

РІК XXII. Джерзи Сіти, Н. Дж., второк 1-го вересня 1914. Ч. 43. VOL. XXII. Jersey City, N. J., Tuesday, September 1, 1914. N. 43.

НОВІ ПОБІДИ НІМЦІВ У ФРАНЦІЇ.

Німецька армія находить ся лише 80 миль від Парижа.

Похід Москалів в Галичині і Східних Прусах здержаний.

Туреччина стає по стороні Австрії і Німеччини.

ВІЙНА АВСТРІЇ І НІМЕЧЧИНИ ПРОТИ РОСІЇ.

В ГАЛИЧИНІ.

РОСІЙСЬКІ АГІТАТОРИ В ГАЛИЧИНІ.

Ціріх (Швайцарія), 29. серпня. — З Петербурга доносять, що російські агітатори розкинули в тій части Галичини, яку заняли дотепер російські війска, проклямації до населеня, друковані в українській і польській мові. Москалі взивають український і польський нарід, щоби ставав в ряди російської армії до боротьби проти Габсбургів.

Про успіхи і вислід російської агітації в Галичині телеграма нічого не згадує.

МОСКАЛІ ЙДУТЬ НА ЛЬВІВ.

Петербург, 29. серпня. — Велика російська армія в силі 200.000 людий перейшла від Поділя пограничну ріку Збруч і зближасть ся до Львова, столиці Галичини. Російські війска перейшли ріку Серет і заняли без ніякого опору землі по ріку Золоту Липу. Ліве крило армії сягає до ріки Дністра.

Друга російська армія в силі 3 до 4 корпусів перейшла границю Галичини від північного сходу, займаючи міста Збараж, Тернопіль, Зборів і Гологори.

Передна австрійська армія в силі 3 корпусів подала ся з великими стратами назад в напрямі Львова, займаючи оборонне становище. Російські війска находять ся всего у віддаленю 30 миль від міста Львова.

Російський літак, який кружляв над містом, подав вість, що для скріпленя австрійської армії надходять від сторони Львова сильні відділи війска.

Небаром належить надіяти ся великої битви недалеко Львова.

Коли порівнати давнійші вісти з Петербурга про занятє Львова з новиєною телеграмою, можна наглядно переконати ся, скілько брехні у всіх російських донесенях. Перша головна лінія, на якій австрійська армія стане до бою, йде від Галича над Дністром, відтак через Бережани і Золочів аж до російської границі. Від висліду сеї битви буде залежати дальша воєнна акція Австрії на терені в Галичині. Коли австрійська армія побідить, тоді приступить до офензиви. На случай, колиб австрійська армія улягла перед російською перевагою, тоді подасть ся назад і займе оборонне становище здовж ріки Сяну, над якою лежить сильна кріпость Перемишль і укріплене місто Ярослав. Місто Львів не відіграє тут ніякої важнійшої ролі. Рівнож треба замітити, що цілий терен, почавши від міста Львова аж до Перемишля, є пригідний, щоби спинити скорий похід російської армії.

ПОБІДА МОСКАЛІВ КОЛО ПІДГАЄЦЬ?

Петербург (через Лондон), 29. серпня. — По довшій кривавій битві коло Підгаєць московські війска віднесли побіду над Австрійцями. Австрійці подали ся назад з великими стратами. Москалі взяли 3.000 Австрійців у неволю і здобули 13 гармат та богато воєнних запасів.

Місто Підгайці лежить у віддаленю 10 миль на схід від Бережан. Скілько правди містить ся в повисшім донесеню, годі провірити. Про свої страти Москалі не згадують нічого.

ПЕРША БИТВА НА БОЄВІЙ ЛІНІЇ ЗДОВЖ ВИСЛИ ДО ДНІСТРА.

Рим (через Лондон), 30. серпня. — З Відня надійшла тут відомість, що від трох днів кипить кривава битва між Австрійцями і Москалями здовж 100 миль довгої лінії (від Висли до Дністра). В битві бере участь по обох сторонах поверх 1.000.000 людий. Москалі розпочали на цілій лінії офензиву (напад) і загнали ся 20 миль в глубину Галичини. Битва потриває ще кілька днів.

В ПОЛ. КОРЛІВСТВІ.

АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА КОЛО ЗАМОСТЯ.

Берлін (бездр. тел.), 29. серпня. — Після побіди під Красником австрійська армія посуваєть ся в Польськім Королівстві чимраз дальше на північ. Російські війска утікають в напрямі міста Люблин. Австрійска армія заняла Замостє.

Німецька армія стрінула ся з передними сторожами російських війск коло міста Лодзі.

У СХІДНИХ ПРУСАХ.

ПОБІДА НІМЦІВ НАД МОСКАЛЯМИ.

Вашінґтон, 29. серпня. — До німецького посольства у Вашінґтоні наспіли з Берліна слідуючі вісти:

„Німецькі війска під командою ґенерала Гайденберґа побили недалеко міст Гільґенбурґ і Ортельсбурґ (в полудневій части Східних Прус) російську армію, яка складала ся з 5 корпусів і 3 дивізий кінниці. Кривава битва тривала 3 дні. Російська армія з великими стратами утікла через німецьку границю в напрямі ріки Нарви (доплиEу Буга).

Міста Гільґенбурґ і Ортельсбурґ лежать на полудне від німецької кріпости Аленштайн. В повисшій телеґрамі є мова про російську армію, яка перейшла німецьку границю від полудня і посувала ся в напрямі кріпости Аленштайн. Як відомо, друга російська армія перейшла пруську границю від північного сходу і має находити ся недалеко німецької кріпости Кеніґсберґ.

МОСКАЛІ ПОБІДИЛИ НІМЦІВ І ЗАНЯЛИ КРІПОСТЬ АЛЕНШТАЙН.

Лондон, 29. серпня. — Російське посольство в Лондоні одержало з Петербурга вість про побіду Москалів над Німцями у Східних Прусах. Полуднева російська армія побила німецькі війска під кріпостию Аленштайн, почім заняла кріпость. Німецькі війска подали ся назад в напрямі міста Ельбінг і кріпости Марієнбург.

Північна армія зближила ся до кріпости Кенігсберг і розпочала облогу.

Про одну і тусаму битву є отже дві зовсім ріжні відомости: телеґрама з Берліна доносить про побіду Німців, а телеґрама з Петербурга про побіду Москалів. Котра з них подає дійсну праву, годі на разі оцінити. В кождім однак случаю можна ствердити неправдивість петербурських телеґрам, які недавно тому доносили, що російські війска вже перейшли ріку Вислу і війшли до Західних Прус, прямуючи на Берлін. Обі кріпости: Аленштайн і Кеніґсберґ лежать по середині Східних Прус, а повисші телеґрами доказують, що російські війска находять ся доперва коло тих кріпостий.

МОСКАЛІ ДОНОСЯТЬ ПРО ПОБІДИ.

Петербург (через Лондон), 29. серпня. — Російські війска у Східних Прусах заняли німецькі кріпости Аленштайн і Кеніґсберґ і приступають до облоги кріпости Торн і Ґравденц над Вислою.

Отся телеґрама виглядає на дуже неправдоподібну, бо не можна припустити, щоби Москалі могли заняти Аленштайн і Кеніґсберґ без довшої облоги.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА НАД СХІДНУ ГРАНИЦЮ.

Антверпія (через Лондон), 29. серпня. — З Бельґії вислала Німеччина поспішними поїздами значні відділи війска на східну границю проти Росії. В пятницю відіхало з Бельґії 136 поїздів до Східних Прус. В місті Брукселі числить німецька залога всего 300 людий.

ВІЙНА НІМЕЧЧИНИ ПРОТИ ФРАНЦІЇ.

ПОБІДИ НІМЦІВ НА ЦІЛІЙ БОЄВІЙ ЛІНІЇ.

Берлін (бездр. тел.), 28. серпня. — З німецької головної кватири надійшли вісти про нові побіди німецького війска у Франції. Війска Французів і їх союзників, побиті на голову, подають ся в неладі назад.

Армія під командою ґен. Клюка розбила армію Анґлійців на захід від кріпости Мобеж. Є надія, що німецькі війска окружать Анґлійців зі всіх сторін.

Армії під командою ґен. фон Більов і фон Гавзен побили французько-бельґійське війско, яке числило 8 корпусів, між ріками Самбр і Мез, змушуючи його до утечі.

Князь Альбрехт з Віртемберґ приступив до нападу на Мобеж і прогнав Французів до ріки Семоа.

Армії під командою німецького і баварського наслідника престола йдуть все дальше наперед.

Чотири бельґійські дивізії коло Антверпії виконали напад, але з великими стратами мусіли подати ся назад.

ДАЛЬШИЙ ПОХІД НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ В НАПРЯМІ ПАРИЖА.

Берлін (бездр. телеґр.), 29. серпня. — Недалеко Квентін Німці розбили цілковито анґлійське війско. Анґлійці понесли дуже великі страти.

ЗАГАЛЬНЕ ПОЛОЖЕНЄ

НА ТЕРЕНІ ВІЙНИ У ФРАНЦІЇ:

Послідні дні принесли знова вісти про великі побіди Німців здовж цілої боєвої лінії у Франції.

Найбільша боротьба велась на лівім крилі французької боєвої лінії, де находили ся переважно війска союзників. В битві коло Мобеж і на лінії Камбре—Лешато стратили Анґлійці около 20.000 людий. (Після анґлійського урядового оголошеня страти Анґлійців коло Камбре виносять 6.000).

Ціле ліве крило армії союзників змусили Німці до відвороту і прогнали його до другої оборонної лінії, віддаленої від Парижа на 70 миль.

Французькі побережні міста, як: Дункірк, Кале і Бульонь, находить ся в руках Німців, через що транспортоване нових анґлійських війск до Франції є у великій мірі утруднене.

В Парижи великий переполох. Правительство переносить свій осідок до міста Бордо. Французьке міністерство переміняєть ся в комітет для народної оборони. Комендант Парижа видає приказ на знищене домів, положених в рейоні кріпости. Німецький літак кружляє вже над Парижем.

Все те дає наглядний доказ, що незабаром можна надіяти ся облоги Парижа Німцями.

Французи роблять послідні стараня, щоби відвернути грозячу небезпеку. Ціла їх надія лежить в побідах Росії на східній границі Німеччини.

НА ТЕРЕНІ ВІЙНИ З РОСІЄЮ:

В Галичині ведеть ся від трох днів перша рішаюча битва на боєвій лінії Галич—Бережани—Золочів. Коли Москалям удасть ся переломити боєву лінію, австрійські війска подадуть ся назад в напрямі ріки Сяну, щоби заняти оборонне становище здовж ріки під охороною сильної кріпости в Перемишли і укріпленого міста Ярослава.

В Польськім Королівстві, де находять ся головні сили обох воюючих сторін, війска німецькі й австрійські бють ся з добрим успіхом. Битви коло Замостя, Красника і Лодзі вказують, що Москалі подають ся назад в напрямі кріпостий: Варшава, Івангород і Брест лит.

У Східних Прусах ситуація невияснена. Телеґрами з Берліна приносять вісти про велику побіду Німців під Аленштайн. Рівночасно телеґрами з Петербурга доносять про занятє кріпостий Аленштайн і Кеніґсберґ та облогу кріпостий Торн і Ґравденц над Вислою (на границі Східних і Західних Прус).

Німеччина висилає злишні війска з Бельґії й Альзації на скріплене армії на східній границі. Найблизші дні вияснять дійсний стан положеня у Східних Прусах.

Загально належить уважати положене Австрії і Німеччини за корисне. Колиб Росії в дійсности удало ся переломити боєву лінію у Східних Прусах і перейти ріку Вислу, то австрійські і німецькі армії, які находять ся в глубині Польського Королівства, можуть легко заатакувати з боку російську армію і задати їй тяжкий удар.

НА ТЕРЕНІ ВІЙНИ ЗІ СЕРБІЄЮ:

Послідні дні не принесли жадних вістий з поля битви над сербською границею. З того виходить, що австрійські війска, хоч уступили зі сербської території, заняли корисне оборонне становище здовж пограничних рік: Дунаю, Сави і Дріни.

Рівнож належить припускати, що Серби мусіли звернути свої сили над границю болгарську, звідки сподіють ся нападу болгарських і турецьких війск.

Туреччина і Болгарія змінять положене на полудни в користь Австрії.

НІМЦІ УЛАДИЛИ ЗАСІДКУ НА АНҐЛІЙЦІВ.

Лондон, 30. серпня. — Ранений анґлійський жовнір, який прибув до міста Амєн, оповідає, що з анґлійського відділу, котрий числив 2.000 людий, остало лише 30.

Через 5 днів тривала битва. Побіда хилила ся то на одну то на другу сторону аж до хвилі, коли Німці уладили нічний напад. Німецькі кулі падали як град. Рівночасно скорострільні ґармати системи Максіма розпочали страшний огонь. Ми найшли ся в засідці без ніякої охорони. Коли розвиднїло ся, з цілого нашого відділу в силі 2.000 лишило ся всего 30 людий".

Анґлійський о[illegible]цир оповідає, як його полк кінний [illegible]ав ся в засідку ворога: „Наш [illegible]обачив німецьку артилєрію на противній горі. Комендант думав, що Німці не зауважили нашого полку, бо ґармати були звернені в иншу сторону, і видав приказ до нападу. В тій хвилї німецька артилерія звернула огонь на наш полк. З цілого полку остало лише кілька людий".

Повисші описи з поля битви відносять ся до побіди Німців над анґлійською армією на [illegible] Камбре і Лешато.

ФРАНЦУСЬКА ПРИСТАНЬ БУЛЬОНЬ В РУКАХ НІМЦІВ.

Лондон, 29. серпня. — З Парижа надійшла відомість, що війско союзників опустило французьку пристань Бульонь і подало ся в напрямі міста Амєн. Инша телеґрама з Парижа доносить, що зелізничий рух між Парижем а Бульонь зовсім перерваний.

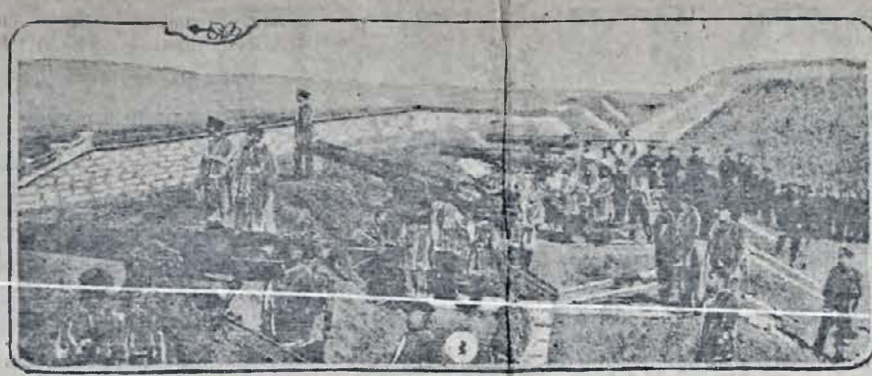

Photo by American Press Association.

ФОРТ БЕЛЬҐІЙСЬКОЇ КРІПОСТИ АНТВЕРПІЇ.

Німецька армія приступає до облоги Антверпії. Антверпія се одиноке місто в Бельґії, яке ще находить ся в руках Бельґійців. На чолі бельґійської армії в Антверпії стоїть король Альберт. Кріпость Антверпія складаєть ся зі 16 фортів, які перстенем окружають ціле місто. Облога кріпости потриває довший час, бо Німці звернули тепер головну силу проти Франції і Росії. Задачею німецької армії коло Антверпії є передівсім здержати бельґійську армію, яка находить ся в Антверпії, від евентуального нападу на німецькі війска у Франції.

На повисшім образку є представлена часть форту, готового до оборони.

З повиспих відомостий можна заключати, що французькі пристани як Бульонь, Дункірк і Калє обсадили вже Німці. Згадані пристани служили Англійцям до виладовуваня війск на поміч Франції. Занятє тих пристаний дає Німцям можність контролі над морським каналом, який ділить Францію від Анґлії. Належить рівнож сподівати ся, що Німці уладять пебаром в тих пристанях стації для своїх військових бальонів, щоби при їх помочи бомбардувати анґлійські пристани і кораблі. Евентуальний транспорт нових анґлійських війск буде мусів відбувати ся значно дальше на полудне від Бульонь.

НІМЦІ ЗБЛИЖАЮТЬ СЯ ВЖЕ ДО ДРУГОЇ ОБОРОННОЇ ЛІНІЇ ФРАНЦУЗІВ.

Берлін (бездр. телеґр.). 30. серпня. — **Німецька армія окружила ліве криле війск союзників з боку і змусила їх по кількох битвах подати ся назад в напрямі міста Ярош, яке лежить вже на другій лінії оборонній.**

Другу оборонну лінію Французів становить ряд кріпостий: Амєн, Ляон, Рем і Шальон, які належать до кріпостий другої кляси. Отся оборонна лінія находить ся від Парижа пересічно у віддаленю 70 миль.

ФРАНЦУСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ПЕРЕНОСИТЬ СВІЙ ОСІДОК З ПАРИЖА.

Лондон, 28. серпня. — **З Парижа доносять, що французьке правительство порішило перенести свій осідок з Парижа до міста Бордо. Ся вість викликала серед населеня Парижа велике затривоженє, бо здогадують ся, що облога Парижа Німцями в короткім часі є неминуча.**

В Парижи страшний переполох. Богато людий утікає з міста. Часописям в Парижи позволено видавати лише одно число денно. Всі відомости з поля битви є під дуже строгою цензурою.

НОВЕ ФРАНЦУСЬКЕ МІНІСТЕРСТВО РЕЗИҐНУЄ.

Лондон, 29. серпня. — **Між Парижем а німецькими війсками нема вже сильнійших укріплень. Облога Парижа є майже неминуча. Серед таких обставин не дивниця, що нововибране міністерство зрезиґнувало. Замісць міністерства має бути утворений так званий Комітет для загальної охорони.**

ПОСЛІДНІ ПРИГОТОВЛЕНЯ ПАРИЖА ДО ОБОРОНИ.

Париж, 30. серпня. — **Військовий комендант міста Парижа, ґенерал Ґалієні, видав приказ до населеня Парижа, котре замешкує ті части міста, які є положені в рейоні кріпости, щоби знищили і опустили свої доми протягом чотирох днів.**

Сей приказ відносить ся до тих мешканців Парижа і його околиці, яких доми находять ся у віддаленю 6 до 8 миль від фортів. Околиця Парижа є одна із найкрасших. Якраз в рейоні кріпости находить ся богато палат, які тепер мусять бути зовсім знищені.

ЛІТАК БОМБАРДУЄ ПАРИЖ.

Париж, 30. серпня. — **Німецький літак кружляв над містом у висоті 6.000 стіп і кидав бомби. Заподіяні шкоди є незначні.**

Літаки, перші вішуни недалекої облоги Парижа, розпочали вже свою роботу. Літак над Парижем мав правдоподібно на цїли вивідати ся про силу і рух французьких війск, призначених до оборони міста.

СТРАТИ АНҐЛІЙЦІВ ОЦІНЮЮТЬ НА 20.000.

Лондон, 29. серпня. — В палаті послів запанувало велике пригнобленє, коли президент міністрів Асквіт подав до відома послідні вісти з поля війни. Асквіт заявив, що в середу виконала німецька армія напад в силі 5 корпусів на анґлійське війско на лінії Камбр і Лєпато. Анґлійське війско через довгий час хоробро відбивало напади Німців. Коли однак надійшли нові сили Німцям, анґлійська армія мусіла розпочати відворот в напрямі міста Аррас. **„Ворог поніс великі страти, — кінчив Асквіт свій звіт, — але на жаль і наші страти є розмірно великі".**

През. міністрів Асквіт не подав ніякого числа у своїм звіті щодо страт. Натомісць лондонська часопись „Дейлі Кронікл" подає, що Анґлійці стратили в битвах під Шарльроа і Камбр по 10.000 людий.

ВЕЛИКА НЕБЕЗПЕКА.

Лондон, 30. серпня. — Льорд Робертс, пільний маршалок анґлійської армії, заявив на публичних зборах, які відбули ся в цїли вербованя нових рекрутів до анґлійської армії, **що Анґлія находить ся в крайній небезпеці. Нема найменьшої цїли таїти правди.** — говорив дальше льорд Робертс: — **програти війну — се значить руїна, ганьба і неволя для вітчини! Наше війско у Франції бореть ся хоробро, але на нещастє воно за мале. Тому є обовязком кождого горожанина Анґлії постарати ся о сильну армію. Жінки і матери не повинні боронити своїм мужам і синам, коли вони спішать там, де сего вимагає конечність вітчини!**

Анґлія не має військового примусу, але вербує рекрутів з людий, які добровільно зголошують ся. Та Анґлійці не дуже спішать ся в ряди своєї армії. А коли в послідних днях надійшли з поля битви вісти про велике пораженє Анґлійців, дуже мало добровольців зголошують ся. Взагалі панує серед населеня настрій до війни неприхильний. Часто підносять ся голоси, що анґлійське правительство зовсім непотрібно дало втягнути Анґлію до европейської війни.

Щоби ратувати ситуацію, уряджують визначнійші Анґлійці збори і ріжними способами старають ся приєднати рекрутів для анґлійської армії. Чи богато зберуть охочих до війни, треба сумнївати ся.

ОДИНОКА НАДІЯ ФРАНЦІЇ Й АНҐЛІЇ НА УСПІХИ РОСІЇ.

Лондон, 30. серпня. — **Положенє у Франції є сего рода, що лише надзвичайний щасливий случай міг би рішити побіду в користь Франції і її союзників. В разї потреби мусимо бити ся до послїдного, колиб навіть прийшло цофати ся аж до берегів Атлантійського океану. Нам розходить ся о се, щоби Німеччина не могла своїх війск перенести з Франції на східну границю проти Росії.**

Москалї мають велику задачу. Вони мусять бути протягом кількох місяців в Берлїнї.

ІНДІЙЦІ НА ПОМІЧ АНҐЛІЇ.

Лондон, 29. серпня. — **Анґлійське правительство задумує спровадити на терен війни армію з Індійців.**

Крім сего внесено проєкт, щоби з грачів в мяча (футболїстів) утворити спеціяльний полк. Анґлія числить около 7.000 футболїстів.

НІМЦІ СПАЛИЛИ ЗА КАРУ ЦІЛЕ МІСТО ЛЮВЕН.

Лондон, 29. серпня. — **Місто Лювен (15 миль на схід від Брукселї) перемінили Німці в купу згарищ. Німці знищили місто до споду і зрівнали його враз зі землею. Се мала бути кара для мешканців міста за се, що мимо остороги стріляли на німецьке війско.**

Місто Лювен належало до одного із найбільше промислових міст в Бельґії. Населенє міста числило около 45.000 мешканців.

—o—

ВІЙНА АВСТРІЇ З СЕРБІЄЮ.

ТУРЕЧЧИНА ЙДЕ НА ПОМІЧ АВСТРІЇ І НІМЕЧЧИНІ.

Лондон, 29. серпня. — **З Атен (в Греції) наспіла телєграма, що через Болгарію переїхало до Царгорода 800 німецьких і австрійських офіцирів. Крім сего перевезено з Австрії і Німеччини велику скількість оружя і амуніції.**

Коли повисша вість є правдива, то належить заключати, що Туреччина рішилась станути по стороні Австрії і Німеччини в порозуміню з Болгарією.

БОЛГАРСЬКІ ВІЙСКА ПЕРЕХОДЯТЬ СЕРБСЬКУ ГРАНИЦЮ.

Атени, 29. серпня. — **Відділи болгарського війска перейшли в двох місцевостях границю Сербії і заняли три села.**

Болгарія дотепер ще не оголосила війни проти Сербії, тому треба догадувати ся, що воєнну акцію розпочали відділи болгарських добровольців.

Рівнож належить сподївати ся, що рівночасно Греція виступить проти Болгарії і Туреччини. Греція мала вже вислати до Царгороду ультимат, жадаючи вияснення щодо мобілїзації турецьких війск.

ВІЙНА НА МОРИ.

БИТВА НА МОРИ КОЛО ОСТРОВА ГЕЛЬҐОЛЯНД.

Вашінґтон, 30. серпня. — Анґлійське посольство одержало з Лондону урядове повідомленє про побіду анґлійської фльоти на Північнім мори між Кукстафен а островом Гельґолянд:

„Анґлійська фльота підняла сьмілий напад на німецьку фльоту коло острова Гельґолянд. Сильний відділ анґлійської фльоти, зложений з торпедовців, підводних суден і легких кружляків, стрінув ся з ескадрою німецьких кораблів, яка боронить доступу до побережа Німеччини.

Німці стратили 11 торпедовців і кружляків. Анґлійська фльота повернула з незначним ушкодженєм до берегів Анґлії.

АВСТРІЙСЬКУ КРІПОСТЬ КАТАРО ЗНОВА ОСТРІЛЮЮТЬ?

Лондон, 29. серпня. — **Анґлійсько-французька фльота розпочала наново бомбардованє австрійської кріпости Катаро. По 6-годиннім острілюваню два форти знищено.**

Недавно тому доносили телеґрами з Парижа і Лондона, що кріпость Катаро вже цілком знищена. В повисшій телєграмі говорить ся про нове бомбардованє. З того виходить, що Катаро держить ся і ще довго буде держати ся, заки вороги зможуть знищити сильні форти кріпости.

—o—

ІТАЛІЯ ВИСИЛАЄ АВСТРІЇ УЛЬТИМАТ?

Лондон, 29. серпня. — **Кореспондент лондонської часописи „Таймс", який перебуває в Римі, доносить, що з достовірних жерел довідав ся, що італійське правительство вислало до Відня ультимат, в якім жадає поясненя щодо мобілїзації австрійських війск над північною границею Італії.**

Поголоски про велике напруженє між Австрією й Італією повторяють ся від самого початку війни. Однак Італія доси береже своєї неутральности. В диплсматичних кругах у Вашінґтоні говорять, що Італія доперва тоді візьме участь у війні, коли побіда вже буде рішена на одну із воюючих сторін. Тоді Італія стане по стороні побідника, щоби скористати при поділї зисків.

Будьмо готові!

Прийшла хвиля, на яку наш нарід ждав 260 літ. Прийшов час, в якім він може скинути російське ярмо і розлучити ся на віки з Москвою.

Може вже небавком засвитає воля на Україні. Може вже в короткім часї поставимо в Києві памятник освободженя України, який кождого приїзного буде так витати, як статуя Свободи витає приїзних до Америки.

Одначе все те тільки наші бажаня, побудовані на здогадах на основі можливого висліду теперішньої війни в Европі.

Покищо в Европі ще змагаєть ся воєнний пожар. Молодцї застелюють широкі поля своїми трупами і зливають теплою кровю. Немало поникло і поникне ще її українського цьвіту на рідних і чужих нивах і немало української крови впаде на них рясною росою.

Житєм і кровю платять жовніри за будучий перестрій Европи. А позатим ціла Европа мовчить. Жде висліду війни.

Таксамо як ціла Европа і наша ціла Вітчина потапає в крови, а позатим мовчить. Підчас війни все инше окрім оружя мовчить. Мовчить, ждучи висліду війни.

* * *

Який буде вислід, того тепер ще не можна збагнути. Можна тільки догадувати ся на основі воєнних сил воюючих держав і дотеперішних їх побід або невдач. Але ті здогади ще дуже непевні.

Впрочім і самий вислїд не буде ще рішаючим чинником. А особливо тоді, коли сей вислїд не дасть рішаючої і безоглядної побіди **одній** воюючій стороні.

По розємі (завішеню оружя), а підчас мирових нарад на рішенє европейського питаня будуть ще впливати инші чинники. А саме:

1) Рівновага сил держав, аби одна держава або уклад держав не мали такої переваги над другими, з котрими ворогують, що могло би знова скоро прийти до війни; 2) тимсамим: забезпеченє мира на довший час; 3) забезпеченє торговельних інтересів поодиноких держав; 4) справа кольоній; 5) справа внутрішнього устрою поодиноких держав.

Порішити сї точки — се діло дуже складне, бо одна точка з другою тїсно вяжеть ся.

З уваги на те кожда держава для переговорів буде ладити богато матеріялів; запряже до праці богато знавців, політиків і дипльоматів.

Але поза державами скажуть також своє слово народи, а власне ті европейські народи, котрі доси не мають своїх самостійних держав.

До них належать дотеперішні горожани Австрії і піддані Росії, а іменно: **Українцї, Поляки, Білоруси, Чехи, Литовцї, Мадяри, Фінляндці** і т. д. Навіть **жиди**, хоч вони не предcтавляють новочасної нації і не мають своєї території, скажуть своє слово.

* * *

І зі словом тих народів мусить числити ся мирова конференція. Більше або меньше, залежно від того, за як сильну вважати-муть дану націю.

Може виринути таке питанє, що мирова конференція схоче утворити **самостійні національні держави.** Тоді прийде на чергу також утворенє **Польщі й України.** За наші землї будуть торгувати ся не лише істнуючі вже тепер держави, але й Поляки, котрі схотять до своєї нової Польщі прилучити нашу східну Ґаличину і Холмщину.

Може виринути і таке, що лише Австрія схоче взяти часть або всї українські землї зпід Росії.

Вкінци може бути й таке — чого впрочім найменьше треба сподіватись, — що всї українські землї дальше лишать ся при Росії.

На все те треба бути приготованими, бо голос поневолених народів підчас мирових нарад може мати дуже велике значінє.

І безперечно, що другі народи старати-муть ся використати нагоду. А таксамо зроблять також і Українцї.

Инша річ, чи ті народи в Европі, отже й наші братя в Австрії й Росії, зглядно їх представники зможуть богато зробити підчас розєму (завішеня оружя), то тоді ще буде в усїх інтересованих державах воєнний стан.

Але вже згори можна сподіватись, що ми Українцї у Злучених Державах будемо могли для нашої Вітчини зробити богато підчас мирових переговорів.

Передівсім можна сподївати ся, що мирові переговори будуть у Злучених Державах; можливо, що у столиці Вашінґтоні. Як звісно, **президент Вілсон** предложив усїм воюючим державам в Европі своє **мирове посередництво,** — як було сказано в предложеню —: як не тепер, то на будуче: значить по скінченю війни. Се предложенє приняли прихильно всї воюючі держави, тож можна сподївати ся, що за яких 3 до 6 місяців **під оком президента Вілсона зачнуть ся мирові переговори побідників і побіджених з Европи** і він їх доверпить яко посередник, як се було в осени 1905. року, коли на запрошенє тодїшного президента Рузвелта довершено мировий договір між Росією і Японією в Порсмут, Н. Г.

Зїдуть ся до Америки делеґати держав, а крім того може і **висланники поневолених народів.** Ті останні може приїдуть, а може й ні. Коли прийдуть, то треба їм дати поміч моральну і матеріяльну, а коли не прийдуть, то цїлий тягар праці мусять взяти на себе тутешні американські представники тих народів. Між иншими сей тягар впаде й на нас американських Українців.

* * *

Одначе, чи сяк воно буде, чи так, **ми не можемо ждати аж до скінченя війни. Мусимо вже тепер зачати відповідну акцію.**

Мусимо до сеї тяжкої задачі приготовити ся вже заздалегідь. Чим скорше, тим лїпше.

Скажемо докладнійше, що мусимо:

1) Скликувати вже тепер віча, які мають представити і вияснити справу визволеня українського народа не лише тутешним Українцям, але також чужинцям, особливо **Анґлійцям і Німцям.** Їх ґазети, а передівсім анґлійські, творять **публичну опінію** Злучених Держав, яка при мировій нараді, коли вона тут буде, мати-ме чималий вплив на рішенє не одної справи. А знана річ, що наші справи в Америці ще цілком чужі, заслонені перед загалом. Отже нашою задачею повинно бути — зняти ту заслону.

Віча — се перша дорога до сеї цїли, але треба так постарати ся, аби знали і писали про них чужинці.

2) Видати друком бодай в анґлійській і німецькій мові книжки про домаганя нашого народа.

3) Зладити меморіял на евентуальну мирову конференцію у Злучених Державах з домаганями нашого народа.

4) Скликати велику нараду в справі визволеня України в однім з американських міст та запросити на неї представників ріжних народів. Передівсім важна річ, щоби заінтересувати нашою справою Американців і Німців і їх основно з нею обзнакомити, аби їх визначні політики могли на землї Вашінґтона станути нам до помочи.

* * *

Ось-така повинна бути меньше-більше програма діяльности Українців у Злучених Державах вже в найблизших місяцях, а приступити до неї треба сейчас.

Розуміє ся такої роботи не може підняти ся анї **одна** ґазета анї **одна** орґанізація анї яканебудь **одна** ґрупа людий. **До того діла великого,** яке, коли відповідно і корисно обставини зложать ся, може мати далекосяжне значінє, **мусить ся зорґанізувати цїлий загал Українців у Злучених Державах.**

Доля судила, що ми, жителї Злучених Держав, тепер одинокі представники української нації, що можемо свобідно сказати своє слово в справі визволеня України. Наші братя в Европі мусять тепер мовчати і хто знає, чи зможуть скорше промовити **ніж по скінченю війни.** Навіть наші братя в Канаді мають звязані руки.

Лишають ся тепер тільки Українці у Злучених Державах, котрі можуть і мусять свобідно промовити в обороні катованої своєї Вітчини.

Тож до дїла! Не занедбуймо справи, аби наші братя по війні не докоряли нам слушно, що ми могли промовити в обороні своєї Вітчини, а мовчали в таку важну, велику хвилю!

До дїла мусимо станути всї, цїлий загал Українців у Злучених Державах. Тут не сьміє бути жадних ріжниць. Одна велика цїль — визволенє України — мусить нас усїх Українців злучити в одну громаду, до одного дїла.

* * *

Сподїваємо ся, що сею справою займеть ся **Українська Народна Рада**, яка буде висловом загалу американських Українців і желаємо їй в тім дїлї як найкрасших успіхів.

Окрім скликуваня віч мусимо подбати також про фонди. **Гроший і ще раз гроший на переведенє цїлої акції треба буде богато.**

Не жалуймо грошевих жертв. Коли наші братя віддають житє і тратять весь свій доробок, то і ми віджалуймо собі останнього цента на таку велику цїль і в таку велику хвилю.

Тож коли закличе до нас **Українська Народна Рада** до складаня жертв на **Фонд Визволеня України,** сьпішімо всї як один з найщедрійшими жертвами!

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE RUTHENIAN NEWSPAPER
Published three times a week Tuesday, Thursday and Saturday, at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 498 JERSEY CITY.

Published by The Little Russian Nat'l Union of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor. 83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager. 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada three dollars a year. Single copy: 3 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Оплачувати газету треба завсїди з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий мові ордер. Мові ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтаря або агента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Воєнні записки.

МОСКОВСЬКА „СИЛА".

По проголошеню війни хвалили ся Москалї, що поставлять проти ворога 3-міліонову армію. Але небаром вже голосили, що мають 4 міліони, потім 5, а відтак вже 6 міліонів.

Там то сила людий! — погадав собі сьвіт. Але Москаль ще не скінчив рахувати. Дальше доносить, що є 8 міліонів війска, опісля, що має 12 міліонів, а вкінци, що має аж... 20 міліонів війска.

Гей, сьвіте тихий, що скажеш на таку силу війска? — погадали собі Москалї. Але сьвіт ані ду-ду. Московськими рахунками його не застрашили.

Та московські „рахмайстри" не бачать, як вони осьмішують ся своїми рахунками перед сьвітом. Адже, коли би Росія була дїйсно зорганїзованою державою, то знала би згори, що виставить війска таке а таке число; можна помилити ся на кілька тисяч, але не на 17 міліонів. Сим вона показала, як їй ще далеко до того, щоби стати новочасною державою. Се дїйсно держава азійська і міністри певно ходять до ворожки питати ся, кілько Росія має війска.

Тепер нехай ще спитають ся міністри у ворожки, хто тих 20 міліонів „війска" навчить стріляти і хто їм дасть оружя та набоїв?

Крім ворожки Москалїв ніхто не виведе з того клопоту, а вона якѐ „стародавна дама" знає стародавні воєнні приписи і скаже так:

— Братя! Як вас є 20 міліонів, то пощо вам оружя!? Шапками закидаєте ворогів!

„МОСКАЛЇ НЕСУТЬ СВОБОДУ!"

Так кричать тутешні кацапські ґазети, а вже найбільше господин Луцик з Олїфанту. Ту „свободу" нїбито мають нести Москалї нашим братям в Галичині. Вже донесли до Підгаєць, а хотять занести аж до Львова і поза Львів.

Як та московська „свобода" виглядає в Росії, про се могли би розповісти ті, що там живуть і ті, що там гостили. Навіть господин Луцик, котрий втікав перед кількома роками з Росії з великим розчаруванєм. Але і тепер, підчас наїзду Москалїв на Галичину, наші братя мають нагоду бачити тую несену зі сходу „московську свободу". Рабунки, підпали, убийства — се московський посів „свободи". Крім того принесли ще холєру, а лишать голод.

За сею то „московською свободою" тужили від століття наші кацапи і ґрунт приготовляли для посїву тої „свободи".

А між темними людьми навіть тут на вільній американській земли піддержують віру в сю „московську волю".

Свобідно тут ширити навіть Лупиківську „правду" і „волю", особливо між темними перемишними людьми.

„ЦАР НА „ФРОНТІ".

Наперед донесли з Росії, що цар „виїхав до Москви". Ся утеча з Петербурга ще оправдана, бо до російської столиці стукав Німець від моря. Тому кождий в се повірив, але, чи можна повірити в нову вістку, що цар виїхав на фронт, що вибрав ся на війну проти Німеччини. Аби найбільший цар і найбільший боягуз виїхав на війну, в се хиба і господин Добров не повірить.

Скорше можна повірити, що господин Луцик, ідучи за приміром Чорногори, виповів війну Австро-Угорщинї і Німеччинї. Господин Луцик не має виравдї 300.000 населеня так як Чорногора, але він має перо-меч, котрим цїле житє писав про карпатьску Чорногору, а котрим в біді може ще й Росії послужити. Як би так близше, то може і свою шапку кинув би на ворога, але з так далека може не долетить на „народний вівтар".

Та всетаки щось воно мусить бути в тім „царськім фронтї". Найімовірнійше — се те, що в Москві або вибухла вже, або грозить революція і цар сховав ся в Кремли в підземних мурах, а революціонерам пустив тумана, що він „виїхав на фронт". З того цар може мати подвійну користь. Раз, що може революціонери відложать заворушеня, а він до того часу дїйсно втікне на якийсь инший „фронт"; а друге, може повірять і до Кремлю не підуть.

Одним словом, вдала ся цареви штука, а намовив його до того безперечно дорадник царський і пророк Распутін, неграмотний кацаписко зі села Покровського в глибокій Росії.

„НА БЕРЛІН! — НА БЕРЛІН".

На німецьку столицю Берлїн мало охоту аж двох союзників — Москаль і Француз. Зараз по виповідженю війни Французи кричали що духа що сили: „На Берлїн!"

Німцї на се так відповідали: Наша столиця гарне і веселе місто, а ми знаємо, що ви Французи любите бавити ся, тож вас приймемо на забаву. Але се коштовна річ, мусите заплатити. Тому ми наперед прийдемо до Парижа по заплату, а потім просимо на забаву до Берлїна!

І Німцї додержали слова. Ідуть до Парижа, а Французи втікають зі своєї столиці, тільки замісць на схід до Берлїна — біжать на полуднє в глибину своєї вітчини.

За французьким приміром і московський медвідь обіцяв ся з гостиною в німецькій столиці. „До Берлїна! — кричить і він собі і манджає, чалапає на захід, вже іде добрий „русский місяць".

За той час цар утік зі своєї столиці Петербурга і сховав десь свій „фронт", Німцї заняли Бельґію і по занятю вертають ся зелїзницями домів на схід подивити ся на медвежий марш на Берлїн.

За день, два дни вони вже стрінуть ся з медведем і певно скажуть йому: „Як доси не бачив ти нашої столиці, як не дійшов ще навіть до першої кріпости, то — марш до дому!"

— Пашол вон! — скаже Москаль — як я ще не здобув, то здобуду!

— Дурень ти, московський медведю! — скажуть Німцї — наші твердинї, то не улий з медом. Наші твердинї такі сильні, що нам самим було би тяжко їх здобути, як би так ми хотїли спробувати. Манджай назад, а ми тебе відгонимо!

БІДА СИЛЬНИМ НА СУШІ І НА ВОДАХ!

Трох союзників: Росія, Франція і Бельґія втїкли вже зі своїх столиць: Петербурга, Парижа і Брукселї.

Се називає ся „утеча сильних на суші" і то не якабудь утеча, а як каже французький командант Жофр — „утеча в найбільшім порядку" або „утеча після воєнних плянів".

Можна сподївати ся, що і в німецьких воєнних плянах була утеча французького війска. Отже коли така панує згода, то здасть ся, що Французи скоро втїкнуть до визначеного в плянах стратеґічного пункту і по осягненю сеї мети заключать мир.

Скорість заключеня мира залежить від скорости утечі. Ще лїпші в тім майстри від Французів є Анґлїйцї, яких 120.000 бєть ся проти Німцїв на французькій земли.

Один анґлїйський відділ, зложений з двох тисяч, хвалив ся, що так утїкав перед Німцями, що вони йому нїчого не могли вдїяти, лише підчас утечі стратив 3-ох жовнірів. Натомісць як напав на Німцїв, то Німцї його майже цїлком знесли. З 2.000 людий лишило ся ледви кільканайцять живих.

Анґлїйська столиця — Лондон за водою, тож Анґлїйцї чванили ся, що не боять ся за неї, бо найбільша на сьвіті їх морська фльота не пустить там Німцїв.

А тимчасом вже і в Лондонї запанував страх великий перед Німцями.

Перед двома днями Німцї заняли французьку пристань Бульонь над каналом Лямашн. З Бульонь на анґлїйський беріґ найкоротша їзда; всего ½ години треба їхати кораблем з Бульонь до анґлїйського берега коло малого пристаневого міста Фолкстон, а до Лондону 2 і пів години. Ще скорше можна дістати ся там лїтаками.

Тому то занятє Німцями французької пристани Бульонь викликало в анґлїйській столици такий переполох.

— Німцї під нашими брамами! — зачали кричати перелякані Анґлїйцї до себе і до Французів, але Французи не чули того голосу, бо Німцї по занятю пристани Бульонь перетяли їх кабель (підводний телеґраф), який лучив дві столиці: Париж і Лондон.

Анґлїйцї боять ся, аби Німцї не заложили мінами каналу Лямашн коло Бульонь та в той спосіб не зробили анґлїйській фльотї дуже небезпечної запори та нечайно не напали на Лондон як не морською то воздушною фльотою. Переполох в Лондонї безграничний. Пристаневих робітників пороблено жовнірами для оборони пристани. В місті страх перед бомбами з німецьких воздушних кружляків Цепелїнів. Кобіти, котрі ладили ся до оборони берегів, ховають ся по пивницях.

Прийдеть ся втїкати і четвертому союзникови зі своєї столиці. А тимчасом Австрія і Німеччина сидять у своїх столицях спокійно.

Отже велика морська сила анґлїйська нїчого не зробила меньшій силї німецькій, але сама ще попала у великий клопіт і біду. Такомо нїчого ще не вдїяли Анґлїйцї і Французи австрійській фльотї, хоч вже 10 днів минуло, як беруть ся її знищити. Не лїпше справили ся і жовті союзники Анґлїйців — Японцї. Вони на приказ Анґлїї вибрали ся знищити німецьку пристань в Хінах Тсін-Тсін. Вислали там свої воєнні кораблї. Але тепер кажуть, що годі приступити, бо Німцї заложили в пристани 10.000 підводних мін і дуже сильно стріляють з твердинї. Відай будуть там Японцї ждати, аж поки не скінчить ся війна, а потім самі уступлять ся.

Росія хотїла здобути нові моря, а тимчасом тратить старі. На півночи Балтійське море замкнули їй Німцї і Москалї перенесли ся аж на північний Ледоватий океан до пристани Архангельск, розуміє ся лише з тими кораблями, яких Німеччина їм не замкнула в Балтійськім мори. На полудни знова готова замкнути небавком російські кораблї на Чорнім мори Туреччина, яка вже ладить ся до війни проти Росії.

Словом — біда сильним; біда на земли і на водї!

ВОСКРЕСАЮТЬ ПОВОЛИ.

В еспанських народних піснях співає ся про славного войовника Сіда, котрий побив ворога і по смерти. Посаджено неживого на коня, а як неприятельське війско побачило того славного героя, то втїкло серед переполоху.

Таких Сідів наробили тепер доволї американські анґлїйські ґазети.

Донесли вони недавно в телеґрамах з поля війни, що німецький престолонаслїдник Фридрих Вільгельм згинув у війнї, а тепер доносять, що він віднїс сьвітлу побіду над Французами. Чи се не новий Сід: вже не еспанський, але німецький.

Писали, що вожд німецького війска, яке облягало Лїєж, ґенерал Еммїх відібрав собі житє, а тепер доносять, що він дальше є на воєннім тереню та, що дістав від цїсаря відзначенє за побіду. Се другий німецький Сід.

Третим Сідом можна назвати провідника німецьких соціялїстів Лїбкнехта. Про нього писали тутешні анґлїйські ґазети, що його розстріляно в Берлїнї, а тепер пишуть, що він є на воєннім тереню у Франції.

Старого австрійського цїсаря Франца Йосифа не могла анґлїйська преса зробити Сідом тільки тому, що се старець, якому минуло 84 роки і тяжко вже шукати сідівської слави. Але всетаки і його воскрешено. Наперед писали анґлїйські ґазети, що його убито; потім писали, що він вмирає; години житя його почислені і т. д. А тепер пишуть так: Австрійський цїсар Франц Йосиф тїшить ся дуже добрим здоровлєм, приймає авдієнції, займає ся війною, а недавно німецькому цїсареви вислав ґратуляції з приводу побіди Німцїв над Французами.

Видно кепсько рахували американські редактори ті години старому цїсареви. Як такомо вони рахують число убитих Німцїв та Австріяків, то ті убиті ще також готові наче новочасні Сіди повсїдати на конї та звоювати Москаля, Француза й Анґлїйця.

ДОПИСИ

З UKRAINA, N. DAK.

Парохія Украина в Норт Дакоті істнує від 1908 року і донедавна розвивала ся доволї гарно. Рік тому назад прийшов тут за пароха о. Скроцький і від того часу наша громада хилить ся до упадку. Новий голова парохії є дуже завзятим орґанїзатором, але тільки на свою користь, а на шкоду і знищенє своїх парохіян. Доказом того є те, що коли що гарне і поучаюче, то він старає ся всіми силами знищити.

По инших парохіях сьвященики ширять просьвіту, а наш еґомосець передумує тільки над тим, щоби як найлекше і як найскорше засліпити той бідний нарід і розсіяти поміж него кромішну тьму.

Від довшого часу істнував тут церковний хор, котрий ще о. Стех зорґанїзував. Нашому теперішному еґомосцьови так не смакує нотний спів, що поважив ся сказати публично на о. Стеха, що „бик биків понаучував". Він каже, що тільки то Богу миле, що люди одним голосом співають. Того дяка, котрий вчив хорального співу, старав ся всіми силами випхати з його посади, бо не може дивити ся, як дяк при дириґованю дає руками такт! На проповіди казав, що дяк комедію показує.

От який красний провідник і орґанїзатор своїх парохіян!

Других то о. Скроцький критикує, але своєї роботи не пильнує. Вже близко рік доходить, а наш примірний душпастир мав за той цілий час усего три вечірні, а катихизації дітий ані разу не було! А коли хто упімнеть ся о що, то о. парох каже, що він його не шанує і ображає.

Попередний наш сьвященик, о. Уляницький побирав 1.000 долярів річної пенсії. То було 1913 року, а коли прийшов о. Скроцький 3 місяці перед річним мітінґом, то до кінця року брав такусаму платню. На річнім мітінґу знизили еґомосцьови пенсію о 200 долярів річно, бо показало ся, що він більше не варта як 800 долярів. Та о. Скроцький не зважав зовсім на ухвалу цілої парохії, але думав побирати дальше свою давнійшу платню. Другого дня по мітінґу поїхав до парохіяльного секретаря і підманив його так, що той підписав йому чек на $480. Приїзджає відтак з тим чеком до касієра і каже, що потребує гроший на вино. При тих словах підсунув зручно чек касієрови, а той підписав без надуми, бо гадав, що чек виставлений лише на $4.80. Аж коли він відїхав, він дивить ся, а то не $4.80, але $480. Тоді він сідає на коня і їде до попа відбирати чек. Приїзджає і каже: „Дайте, отче, той чек, бо парафіяни о тім не знають, а я не хочу бути відповідальним за таке шахрайство". А він на се відповідає: „Парафіяни про се знати не будуть, хиба ти сам гавкнеш". Касієр вернув ся домів без чека і радить ся, що з тим зробити. Йому порадили, щоби пійшов до банку і заказав виплатити гроші на той чек. Він так зробив і тепер має спокій, а наші еґомосць стали як дурний під плотом, бо хитро обдумана штука не вдала ся.

Та о. Скроцький не встидає ся зовсім свого нечесного вчинку і скликає мітінґ в справі дяка, щоби дякови знизити платню на пяту часть від того, що побирає сьвященик. Гроші нірвані з пенсії дяка мають іти на пенсію попови. Він навіть не питає ся, чи хто з присутних годить ся на його внесенє чи ні, але укладає зараз постанову, що дяк має від тепер пяту часть від тої платні, яку бере парох і пяту часть від всіх доходів.

Не минуло і 3 тижні по тім мітінґу, а наш він зачинає платити дякови не пяту, але осьму часть. Дякови було вже забогато того надужитя і він мусів усунути ся. Він був з того дуже контентний, бо поставив на своїм.

Зараз на другу неділю стали люди питати ся, де дяк. „Ми йдемо до церкви, — говорили вони — аби почути спів, над котрим ми кілька літ працювали, а тут приходимо і застаємо не спів, але якесь ґалайкотанє, від якого ми вже давно відвикли". А наш еґомосць — коби здоров був — тішить ся з того ґалайкотаня і дуже собі його хвалить.

От такі то наші духовні провідники; самі не дають народови просьвіти та ще і других до того не допускають. Наш еґомосць не дуже мабуть розуміє ся на науці сьвітській, але і до церковної науки він не має великого дару... Як вам зачне говорити проповідь, то підчас неї можна безпечно переспати ся.

За попередних душпастирів були у нашій парохіяльній касі гроші, що з року на рік зростали, а о. Скроцький сю касу знищив, бо у ній нема тепер і 20 долярів.

Хорони нас, Боже, і заступи від таких проводирів!

Член парохії.

СТАВАЙТЕ ГРОМАДНО ЧЛЕНАМИ „ПРОСЬВІТИ" ПРИ РУСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Читач „Свободи" з Ню Брітен, Конн. Питаєте ся, чи Луцик і Гецев признають ся до Русинів. Вони не можуть признавати ся до Русинів, бо вони виреклм ся свого народа. Натомісць признають ся до „русских", то значить до Москалів, хоч самі Москалї до них не хотять признати ся, бо їм таких Москалїв до хріну. Отже по правдї такі Луцики і Гецеви не є ані Русинами ані Москалями, бо свій нарід покинули, а до другого не прилипли. Коли би вони хотїли конче бути Москалями, то треба було, аби їх батьки вивезли були ще малими межи Москалїв; тоді могли би були змосковщити ся так як тут в Америці малі діти анґлїйщать ся. Але хто виріс повнолїтний яко член свого народа, то йому вже запізно приставати до другого народа. Він вже до смерти буде для того народа чужим і сей нарід буде також йому чужий. Москвофільство є тільки удаванєм Москалїв. Тому то кождий кацап — як то наш нарід каже — ні пес ні баран. Коли би Ви побачили такого Луцика або Гецева в Москві або в Тулї межи правдивими Москалями, то Вам би було сьмішно. Такомо сьмішно було би Москалям дивити ся на таких „штучних Москалїв" з яких там Підгубець або з Позднча в Галичині. А Луцикови і Гецеву було би там дуже прикро і треба би не одного рублика, аби стерти слезу з кацапського ока, слезу, яка показуєть ся навіть в такого „ні пса ні барана", коли знайдеть ся межи „своїми", а чуеть ся межи чужими. Ми вже мали нагоду оглядати таку кацапську стрічу з Москалями. Кацапам тоді здавало ся, що під ними земля горить і розступаєть ся.

Коли хочете про се довідати ся з першого жерела, то **поговоріть з Луциком або Гецевом.** Вони також такі хвилї пережили і безперечно вважають їх за найприкрійші в своїм житю. Вони Вам того так просто з моста не скажуть, але **запросіть їх на горівку, а вони як добре собі підіпють, то скажуть Вам всю правду, бо звісна річ, що пяний чоловік по щирому говорить.** Коли би кацапи завели у себе звичай запивати ся перед вічем, а не як тепер, по вічу, то не брехали би, а говорили би правду і давно вже своїй зрадницькій роботї зробили би конець.

Питаєте ся ще, **чи і між Поляками є кацапи.** Так, ґалицькі вшехполяки се також кацапи. Ріжниця в тім, що вони не верещать до свого народа: „Гей, братя Поляки, ви не є жадні Поляки, лише Москалї", але зате **за російські гроші** кричать, що спасенє небіжки Польщі є під російським царем. Свою дрантиву „польську коруну" хотїли би застромити на царську лепету. Ми не завидуємо ані цареви тої „коруни" ані вшехполякам такого „круля", коби тільки від нас обоє відчіпили ся.

Межи жидами доси ще не було кацапів, але відтепер вже певно будуть. Недавно, як Ви певно читали, російський цар видав маніфест з титулом: „До моїх возлюблених жидів". В тім маніфестї цар обіцяв жидам повну рівноправність, як будуть підчас війни по його стороні. Нема сумніву, що **сей царський маніфест буде ширити кацапство серед жидів.** Впрочім вони і так на кацапів трохи подобають, бо бородаті і люблять нечистоту, а ще треба їм тілько молити ся до царя. Цар знова задля своїх „улюблених жидів" трохи зжидоватіє і буде носити під польською „коруною" жидівську „маймурку", а замісць шаблї „цицили" і в суботу буде їсти цибулю.

Іван Юзвин, Філядельфія, Па. Пишете, що Вам жаль, як хто що скаже злого на „Свободу", а ще прикрійше як хто що проти неї напише та присилаєте нам „Америку", щоби ми відповіли на її напасти. Дуже нам мило, що Ви стоїте в обороні народної ґазети „Свободи", але пригадуємо Вам, що ми вже писали, що на глупі і низкі лайки і напасти клерикальної ґазетки не будемо відповідати. Можна відповісти кождій ґазетї, хоч би і якій маловартній, але коли котра ґазета не може нїчого сказати крім глупих і пустих лайок та напастий, то на се є тільки така відповідь, щоби злекковажити таке сьміте. Таким сьмітєм в останних місяцях відзначала ся власне ґазетка „Америка" і тому ми вважали нижше своєї чести на се відповідати.

ПРОСЬБА ДО НЮЙОРСЬКИХ ТОВАРИСТВ.

Політичне Товариство „Українська Рада" в Ню Йорку просить всї нюйорські укр. Орґанїзації, Товариства і Братства, аби згідно з ухвалою всенародного українського віча в Ню Йорку з дня 22-го серпня с. р. вислали по двох делеґатів на перші загальні Збори тогож Товариства, котрі відбудуть ся в четвер 3-го вересня с. р. о годині 8. вечером в льокали „Укр. Бесїди", 217 І. 6-та улиця. — За тимчасовий Уряд: В. Книгиницький, голова; П. Петрів секр.

НОВИНКИ.

АМЕРИКАНСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО В РОЛІ ПОСЕРЕДНИКА МІЖ ВОЮЮЧИМИ ЕВРОПЕЙСЬКИМИ ДЕРЖАВАМИ.

Наші читачі пригадують собі, що зараз по вибуху теперішної війни президент Вілсон вислав до всіх европейських держав письмо, в якім жертвував своє посередництво в цілі помиреня воюючих з собою країв. Всі дотичні держави приняли се письмо до відома, а деякі вислали навіть Вілсонови щиру подяку за його готовість послужити такій важній і пекучій справі.

Американське правительство слідить пильно за воєнними подіями в Европі і жде нетерпеливо тої хвилі, коли воюючі держави зажадають від него жертвованого ним посередництва. Секретар стейту (міністер заграничних справ) Брайан, а з ним богато инших вашінґтонських урядовців висказують надію, що до мирових переговорів прийде зараз по першій рішаючій побіді одної з воюючих сторін. Мирова конференція, на яку зійдуть ся відпоручники всіх більших европейських держав, відбудеть ся — так заповнять урядові круги — таки у Вашінґтоні, але тільки тоді, як війна потриває лише кілька місяців. Якже борба протягнеть ся аж до слідуючого літа, то на місце мирових переговорів виберуть ся одно з північних міст Злучених Держав.

ВЕЛИКІ ТУЧІ В АМЕРИЦІ.

Минувший місяць (серпень) не був дуже горячий, але помимо того наробив в Америці дуже богато шкоди своїми страшними тучами. Найбільше потерпіли околиці міста Вілксбери в Пенсильванії і околиці Ню Йорку. Про ураґан в околиці Вілксбери пише до нас п. Пилип Дюк таке: „Надто місто Вілксбери навістила дня 20. серпня страшна несподівана буря, яка наробила шкоди на пів міліона долярів. Єя буря, що зірвала ся шаленим вихром перед 6-тою годиною пополудни, повалила всьо до землі. Перевернула 50 майже нових домів; богато осіб згинуло, а поранених є 150; їх забрали до шпиталю; богато між ними є і наших людий. Одну фабрику, де робили дівчата, розвинуло так, що з неї остала ся лише купа румовища. Тим людям, котрі зістали без даху і одежі, місто дає можне удержанє". — На другий день: 21. серпня, навістила подібна туча околицю Ню Йорку. Се було пополудни. На дворі потемніло так, що на пару кроків від себе не було видно нічого. По домах мусіли люди світити, бо не можна було перейти з одного кута кімнати до другого. Нараз почали бити сильні громи, а затим линула злива, помішана з грубими зернами граду. Громи убили кілька осіб, а кільканайцять зранили. Заподіяну сею тучею шкоду обчисляють на сотки тисяч долярів.

СЬВЯЩЕНИК-ВОЯК.

Коли члени руської парохії в Рочестер, Н. Й., не знали досі, чому то їх парох о. Мереньків є такий воєвничий, то тепер вже знають. В місцевій англійській часописи „Пост Експрес" поміщено на днях аж три „пікчери" о. Мереньков: один з відкритою головою, а два з австрійською військовою шапкою на голові. Під тими трома „пікчерами" о. Мереньков є слідуюче подписанє: „Вояк-сьвященик є готовий. Вcч. В. Мереньков, місіонар між 2.000 Русинів у Рочестер, мав ранґу капітана в австрійській армії через 4 роки як сьвященик-капелян і завідатель одного говерненого військового касина або клюбу. О. Мереньков є резервістом і пробувати-ме злучити ся з своїм прапором, коли дістане формальний розказ на письмі. Якби він відказав ся повернути на слово розказу, то його застрілили, колиб знайшли на австрійській землі; а якби він вернув по війні, то вже його там вязниця".

В осібній новинці є написано, що Русини горнуть російським діалєктом і є членами російської православної церкви. А дальше стоїть таке: „Частина австрійської держави, яку замешкують Русини, належала колись до Росії. Пізнійше захопила її Польща, а по розборі Польщі вона перейшла під Австрію. Одначе мова і релігія лишили ся тісьмі що у Москалів".

Як з повисшого бачимо, то о. Мереньков (мабуть настоящий „Москаль, бо його назвисько кінчить ся на „ов") дав редакції „Пост Експрес" дуже гарні інформації. Лишеє не міг би дати навіть осламлений Луцик або „професор" Геделівська. Рочестерські Українці повинні тепер пояснити своєму парохови хліб-сіль і подякувати красненько за вчинену їм прислугу. Вони навіть повинні бути горді, що мають своїм провідником такого сьвященика-вояка й історика. Бо котра-ж руська парохія в Америці може похвалити ся таким учоним паном та ще до того „капітаном" австрійської армії?!..

НЮЙОРСЬКЕ ЖІНОЦТВО ПРОТИ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ.

Минулої суботи пополудни відбув ся в Ню Йорку оригінальний похід жінок яко протест против теперішної европейської війни. 1.400 женщин (всі з висших нюйорських кругів) у чорно-білім платю машерували пятою евеню (від 58. улиці аж до скверу Юніон) у цілковитій мовчанці. Жадна жінка не вимовила ані одного слова підчас кількагодинного походу. Не було також ніяких музичних банд, а про сю незвичайну демонстрацію давали людям знати лише глухі звуки кількох невеликих барабанів, овинених чорною крепою. Похід розвязав ся без звичайних в такім випадку промов і всі учасниці сего походу розійшли ся домів в як найбільшім спокою. „Жіноче Мирове Товариство", якого заходами сей мовчаливий похід уладжено, скликує на тижни осібний мітінґ, на якім виголосять ся відповідні промови в ціли приспішеня европейського мира. Згаданий жіночий похід зробив у Ню Йорку дуже сильне вражінє.

КОРОТКА ІСТОРІЯ „ЄДИНОЙ НЕДІЛИМОЙ РУСИ".

Господин Луцик мучив ся майже ціле своє житє, щоби написати „стихотворенієм" історію „одної неділимої Руси". Можна собі представити, кілько то треба алькоголю на довершенє такого діла. Але мимо того ся історія не мала і не має найменьшого „влїянія".

Тому то ми радимо господину Луцикови, щоби ширив історію „єдиної Руси" в скороченю, яку співає московський народ. Ось та пісня:

Древняя, давная
Русь православная,
Вѣчно безславная;
Богомъ забытая,
Водкой запитая,
Нагайкой битая,
Тюрмой закрытая;
Царемъ гонимая,
Цѣлая нѣмая.

Коротка історія, ясна, правдива і влучна, а до того і зложена добре.

НЕВДАЛИЙ ПОХІД.

Депозитори трох упавших нюйорських приватних банків у східній части міста зібрали ся в суботу на Рутґерс сквері і хотіли устроїти похід до судового будинку. Там вони бажали побачити стейтового прокуратора Вітмана і просити його, щоби їм виєднав із замкнених властями банків зворот їх ощадностий. Товпа складала ся з 5.000 осіб, але вона не мала поліційного дозволу на уладженє походу. З тої причини поліцаї почали розганяти людий. Счинила ся підчас того велика метушня, бо деякі жінки кинули ся на поліцаїв і подрапали їм нігтями лиця. Завізвано сейчас кілька відділів поліції, яка пустила в рух свої палки і почали розбивати людям голови. Товпа розбігала ся з одного місця, але збирала ся зараз на другім. Одній частині удало ся таки добитись до наміреного місця. Кількадесять людий вдерло ся силою до судового будинку. Поліція почала витручувати їх з коридорів і саль за двері, але люди тримали ся кріпко лавок і кричали так сильно, що сей крик було чути аж геть далеко на улицю. Доперва по півгодинній метушні удало ся поліції вичистити будинок з товпи. При тій операції арештовано 9 мущин і 3 женщини. Викинена на улицю товпа уформувала ся ще раз і пійшла до головної поліційної кватири скаржити ся на нечинних полісменів. Головний інспектор поліції Шмітберґер вислухав жалоби людий і порадив їм внести відповідне зажаленє на письмі на руки поліційного комісаря Вудса.

В ОБОРОНІ НАПАДЕНОГО ЗЛОЧИНЦЯ.

В місцевости Паріс, Кн., тамошний ніґер Томпсон напав в цїли рабунку на дім горожанина Міда. Коли Мід зловив ніґра на горячім учинку, сей рубнув господаря сокирою в голову і зранив його смертельно. Скалїчений Мід вирвав сокиру з рук злочинця і задав йому нею тяжку рану, з якої він вже мабуть не вийде. Раненого ніґра осаджено після того у місцевій вязниці. Довідала ся про се товпа і сейчас напала на вязницю, щоби дістати в свої руки злочинця і його злінчувати. В обороні увязненого Томпсона станув дозорець вязниці Фаріс і застрілив одного з найвизначнїйших мешканців, Евгена Густона. Коли Густон упав трупом, налякана товпа розбігла ся.

ДІСТАВ БІЛЬШЕ НІЖ ХОТІВ.

Якийсь Гайсман з Ню Йорку працював чотири роки над винаходом приладу до записуваня слів на фільмах підчас відбираня фотоґрафічних знимок до кінематоґрафу (мувінґ пікчерс). Гайсман знав, що над таким винаходом працює вже від давна фотоґрафічний трост, тож потерпав, аби його хто в сім ділї не випередив. Нарешті йому удало ся привести свій винахід до ладу і він заявив, що продасть його за 10 тисяч долярів, бо така сума була в його очах дуже великим богатством... Коли про се довідав ся фотоґрафічний трост, вислав зараз до щасливого винахідника свого відпоручника, а сей жертвував йому за його винахід не 10, але 300 тисяч долярів. Гайсман очевидно згодив ся на сю пропозицію і дістав сейчас чек на цілу жертвовану суму. Бажуть, що Гайсман міг до кількох літ зістати міліонером, якби був свій винахід опатентував. Та він волів дістати на руку готові гроші і через те зрік ся патенту і всяких получених з тим короводів.

СПРОСТОВАНЄ ДРУКАРСЬКОЇ ПОХИБКИ.

В. 38. ч. „Свободи" (з 20. серпня с. р.) є поміщений „Звіт Контрольної Комісії Р. Н. Союза". У сей звіт закрала ся через недогляд друкарська похибка, яку отсим простуємо. В шпальті 3-тій на 6-тій стороні в рубриці „Ульокованє готівки" дотичні позиції мають звучати так: 10. The First National Bank of McAdoo, Pa., $6.345.50 (а не $6.315.50); 12. Dime Trust and Deposit Co. of Shamokin, Pa., $4 379 01 (а не $4.379.61).

Конвенційні проєкти.

114.

1. Дотеперішну систему плаченя (розмет) лишити надалї, тілько ті члени, що мають від 40 до 45 літ, повинні платити окрім звичайного розмету 75 до 80 центів більше від других.

2. Тим членам Союза, котрі належать до него 20 років, я би радив дати хоч четвертину з їх запомоги, т. зн. 250 долярів з цїлого посмертного. На тім Союз не втратив би нічого, а ще навіть зискав би богато нових членів.

3. „Свобода" може виходити 2 рази на тиждень, коли її фонди на те вистарчають; щоби лише не платити на неї більше як дотепер.

4. Дотеперішна назва орґанізації най лишить ся надалї, бо зміна потягне за собою великі кошти, а ті гроші лїпше призначити на закупно великої фарми і на тій фармі побудувати свою висшу школу, у якій учили би ся діти наших біднїйших людий.

5. Жаден урядник, котрий має місячну пенсію, не повинен побирати другої платнї, хиба за подорож.

6. Хто хоче бути орґанізатором, то нехай собі буде, як зорґанізує новий відділ; але де вже є готові відділи, то там орґанізатора не потрібно, бо члени самі потрафлять привести члена на мітінґ і записати його до братства чи товариства і до Р. Н. Союза.

7. Конвенції нехай відбувають ся що 4 роки.

Трофим Цуцура, член 3. відділу.

115.

1. Конвенція не має бути частїйше скликувана як 4 роки.

2. Всякі наглі справи чи зміни статута, котрих вимагає конечність, полагодити перед конвенцією через загальне голосованє (так зване референдум).

3. Коли відділ подасть достаточну причину, оскаржуючи головного урядника, головний уряд має то оскарженє оголосити в орґанї Р. Н. Союза. На оскарженє відділу даний урядник має оголосити в орґанї свої спростованя і вияснення. Як чотири відділи підіпруть то оскарженє, головний уряд має дати його під голосованє всїм членам, чи той урядник має бути усунений. Вразі його усуненя зарядити вибір нового урядника через загальне голосованє.

4. „Свобода" має виходити кождого дня, бути наскрізь демократично-поступовою, не мішати особистої полєміки, критику вести поважно.

5. Годжу ся на зміну двозначної назви нашої орґанізації на правдиву нашу назву, українську.

6. Годжу ся на зміну несправедливої плати „розмету" на плату після літ. Кождий член має платити від тих літ, як вступив до орґанізації!

Ілько Тригук, делеґат 146. відділу.

116.

1. Зміну назви Союза залишити на лїпші часи.

2. Конвенції мають відбувати ся що 3 роки.

3. Член, котрий належить до Р. Н. Союза через 25 літ, повинен дістати цїлу свою запомогу.

4. Цїлий головний уряд перенести до Пенсильванії, бо Союз зістав у тім стейтї заложений і тут має найбільше членів.

5. Головний уряд вибрати цїлком новий, щоби кождий член Р. Н. Союза мав з того якусь користь.

6. Сьвящеників до уряду не вибирати; най вони пильнують своїх церков, а не нашої орґанізації.

7. Делеґати мають подбати о се, щоби Р. Н. Союз виставив свій дім в Пенсильванії. В тім домі мають відбувати ся всї конвенції, а тоді не треба буде платити чужинцям за винаймленє галї.

8. Щоби головні урядники побирали меньшу платню, бо теперішна їх платня є трохи зависока.

Александер Дзвінчик, член 30. відділу.

117.

Перебудова Р. Н. Союза, бодай в части, наступити мусить. Нема що відкладати на слїдуючі конвенції, бо й вони будуть мати ріжного рода зміни, поправки і т. н. Вп. пп. Делеґати і Делеґатки не повинні звертати уваги на кошти, бо ті кошти є неминучі і з кождим роком збільшають ся. Р. Н. Союз росте в більшу силу народа, тому і кошти перебудови (зміни) що рік то більші.

Я подаю ось-такі проєкти:

1. Змінити назву орґанізації на „Український Народний Союз".

2. Якраз в тім році цїла Русь-Україна сьвяткує память столїтних роковин уродин найбільшого нашого поета Т. Шевченка. XIII. головна конвенція найбільшу честь віддасть незабутньому нашому пророкови, як вибере його патроном Р. Н. Союза.

3. Задля ощадности конвенції повинні відбувати ся що 3 роки; місце має назначувати конвенція.

4. Обмежити квартальні засіданя уряду на піврічні.

5. Річні засіданя не повинні відбуватись поза домом Р. Н. Союза, бо переважна часть головного уряду мешкає в поблизких місцевостях, а виїзд з дальших плейсів потягає за собою більші кошти.

6. Уряд головного орґанізатора віддати в руки головного містопредсїдателя, котрий не побирає жадної платнї.

7. Платня головного уряду мають ся ухвалити перед вибором, бо по виборах головний уряд буде домагатись підвишки.

8. „Просьвітній Комісії" дати цїлком вільну руку і кождий член Р. Н. Союза мусить бути членом Товариства „Просьвіти" в Америці.

9. Кождий член Р. М. Союза, котрий належить до него від 2 до 16 літ, а по 16 літах переступить до Р. Н. Союза, то Р. Мол. Союз повинен для такого члена зложити до банку $100, котрі банк виплатить членови в 21-шім році житя.

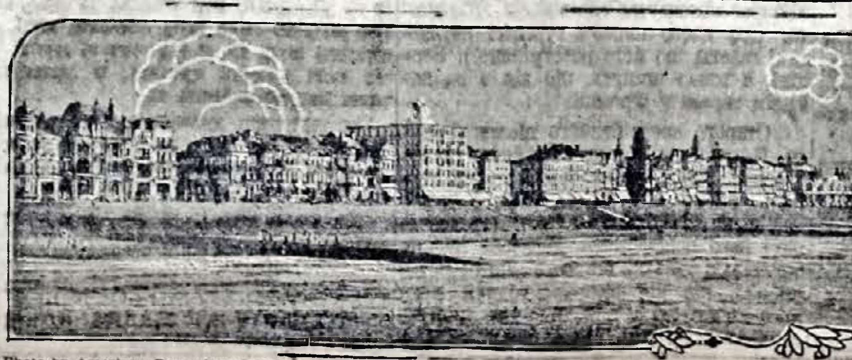
10. Орґан Р. Н. С. („Свобода") повинна би виходити щодня на 4 сторони, а в суботу на 8 сторін. Досить пп. проєктодавців пропонувало, аби „Свободу" лише побільшити і зіставити надалї яко тижневник, але пп. проєктодавці не звертають уваги, яка шкода є для нашої славної орґанізації і всього русько-українського народа. Наш нарід зачинає щораз то більше інтересувати ся політично-національними справами. Наш нарід зачав братись до читаня і пізнавати, хто він є. „Свобода" аби виходила тижнево і на 30 сторін, то того не дасть для нашого народа, що денник на 4 сторони. „Свобода" чи буде виходити на 10 сторін чи на 20 сторін, то і так за один вечер буде прочитана. Возьмім примiром теперішну пору (европейську заверуху). При кождій почті люди гурмами стоять і очікують денників, аби довідатись о судьбі своєї вітчини. Поляки засипали всї місцевости своїми аґентами і збирають пренумерати на польські денники. Одна польська часопись писала, що по вибуху европейської війни в однім дни дістала 1.004 пренумераторів. Хтож то є ті пренумератори? Чи самі Поляки?... Я думаю що більшість з них є Українцї, бо кождий Поляк мав свою часопись не лише підчас війни, але і перед війною. Ми Союзовці маємо тепер 3 рази в тижни нашу „Свободу", але приглянькось, кілько то наших людий питають за українським денником. А як вчує, що нема українського денника в Америці, то зараз висилає пренумерату на москвофільський „Дзєннік Звйонзкови", котрий вже давно збив і Австрію і Німеччину... Час би вже і нам видати свій денник і дати людям те, на що вони вже давно ждуть.

118.

1. Назва Р. Н. Союза нехай остане тасама, бо скоро зміните назву, то від орґанізації відпаде богато членів.

2. „Свобода" має виходити 4 рази тижнево на 4 сторони. В „Свободі" поміщувати дещо цікавого, бо деякі люди нарікають, що в тій газеті нема для них що читати; домагають ся як найбільше сьвітових повин і всїляких казок.

3. Уряд духовного отця знести; отець духовний нехай рядить церквою, а не нашою орґанізацією.

Photo by American Press Association.

ВИД ПРИСТАНИ ОСТЕНДИ ВІД СТОРОНИ МОРЯ.

Пристань Остенда лежить над морським каналом, який ділить Бельґію від Анґлії. Остенда находить ся вже в руках Німців. Тут задумують Німці уладити стацію для своїх військових бальонів, щоби при їх помочи виконати напад на анґлійську фльоту і пристані.

Місто Остенда є звісне на цїлім сьвітї зі своїх морських купелий. Щорічно прибуває тут богато тисяч заможних людий на купелевий сезон.

4. Розмет зменьшити, щоби не виходило більше як 75 центів місячно. Се притягне до Союза богато молодих членів, які тепер не хотять приступати, бо кажуть, що великий розмет.

Максим Цеклиняк, член 30. відділу.

ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО РУСЬКОГО МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. сьв. Димитрія, від. 301 буде мати свій піврічний мітінґ дня 6-го вересня с. р. Кождий член мусить на тім мітінґу явити ся, бо инакше заплатить кару 1 доляра, а урядник 2 долари. На порядку дневнім є важні справи. Будеть ся приймати нових членів до Братства без вступного, а до Р. Н. Союза після статута. — П. Поплавський, предс.; І. Савчук, секр.

Пошукую товариша **НИКОЛУ КОГУТА**, котрий прибув до Америки при кінци 1913 року. Хтоби о нім знав, або він сам, зволить ласкаво повідомити на адресу: Іван Когут, 625 Soulard St., St. Louis, Mo. 43

ОГОЛОШЕНЄ.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА. Повідомляємо усїх Русинів галицьких і угорських, що дня 6-го вересня 1914 р. відбуде ся в польській гали під числом 650 Сентер стр. мітінґ в справі основаня парохії в Савт Бетлегем. Просимо усїх, щоби явили ся як найчисленнїйше.

43* **КОМІТЕТ.**